

Received/Geliş	:	2023 April	/	2023 Nisan	Accepted/Kabul	:	2023 May	/	2023 Mayıs	Published/Yayın	:	2023 June	/	2023 Haziran
----------------	---	---------------	---	---------------	----------------	---	-------------	---	---------------	-----------------	---	--------------	---	-----------------

Psikolojik İyi Oluş ve Aile Aidiyetinin Evlilik Uyumuna Etkisi

Süleyman Hikmetoğlu¹

Atıf/Reference: Hikmetoğlu, S (2023). Psikolojik İyi Oluş ve Aile Aidiyetinin Evlilik Uyumuna Etkisi. *Yönetim ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 90-101

Özet

Bu çalışmanın genel amacı, evli bireylerde psikolojik iyi oluş ve aile aidiyetinin evlilik uyumu üzerindeki etkisini araştırmaktır. Evlilik kişisel olmaktan ziyade sosyal bir ilişki haline geldiği için çatışmalar ve gerçekleşen uyumun derecesi kişilerin psikolojik iyi oluş ve aidiyet duygularının birlikte incelenmesi açısından bu araştırmanın önemini ortaya çıkarmaktadır. Araştırma ilişkisel tarama modeli olarak tasarlanmıştır. Bu araştırmanın evreni, İstanbul ili Kadıköy, Esenler, Maltepe ve Kartal ilçelerinde yaşayan evli bireylerden oluşmaktadır. Analiz sonucunda, psikolojik iyi oluşun kadın ve erkeğe göre değişmediği; evlilik uyumu hususunda kadınların daha olumlu tutumları olduğu; yaş düzeyi arttıkça psikolojik iyi oluş ve evlilik uyum düzeylerinde azalmaya işaret ederken aile aidiyeti tutumunda bir artış olduğu tespit edilmiştir. Eğitim seviyesinin yükselmesinin aile aidiyetini olumlu yönde etkilediği; evlilikte uyumu arttırdığı belirlenmiştir. Katılımcıların gelir düzeyi arttıkça psikolojik iyi oluş skorlarının azaldığı; aile aidiyeti/evlilik uyumlarında farklılık olmadığı bulunmuştur. Evlilik süresi arttıkça evlilik uyum tutumunun azaldığı; aşk evliliği yapan bireylerin skorlarının yüksek olduğu, görücü usulü evliliklerde psikolojik iyi oluşların yüksek olduğu; aile aidiyet açısından en iyi evliliğin aşk ve görücü usulü evlilik olduğu tespit edilmiştir. Çocuğu olanların psikolojik iyi oluş durumlarının ve evlilik uyumlarının düşük olduğu ortaya çıkmıştır. Psikolojik iyi oluş ve aile aidiyetinin evlilik uyumu davranışını etkilediği tespit edilmiştir. Bu sonuçlara ilişkin önerilerde; ebeveynlerin çocuk yetiştirme eğitimlerine önem verilebilir, mali konularda bilinçlenerek ekonomik durumlarıyla daha etkin bir şekilde başa çıkabilir ve bu da psikolojik iyi oluşlarını olumlu yönde etkileyebilir. Ebeveynlere, çocuklarıyla daha katılımcı, yakın ve destekleyici bir ilişki kurmaları konusunda rehberlik edilebilir. Danışmanlık hizmetleri aracılığıyla, ailelere çocuk gelişimi, duygusal ihtiyaçlar, iletişim becerileri ve sürdürülebilir aile ilişkileri konularında bilgi verilebilir. Okullarda gerçekleştirilen bireysel ve grup psikolojik danışma ve rehberlik faaliyetlerinde, özellikle psikolojik ihtiyaçların tatmininin bireylerin iyi oluşunu etkileyen önemli bir faktör olduğunu hatırlatması, bu profesyonellerin müdahale stratejilerini güçlendirebilir.

Anahtar Sözcükler: Psikolojik iyi oluş, aile aidiyeti, evlilik uyumu, evlilik.

The Effect of Psychological Well-Being and Family Belonging on Marital Adjustment

Abstract

The general aim of this study is to investigate the effect of psychological well-being and family belonging on marital adjustment in married individuals. Since marriage has become a social relationship rather than a personal one, the conflicts and the degree of harmony realized reveal the importance of this research in terms of examining the psychological well-being and feelings of belonging together. The research was designed as a relational survey model. The population of this research consists of married individuals living in Kadıköy, Esenler, Maltepe and Kartal districts of Istanbul. As a result of the analysis, it was determined that psychological well-being did not differ between men and women; as the age level increased, there was a decrease in psychological well-being and marital adjustment levels, while there was an increase in the attitude of family belonging. It was determined that higher education level positively affected family belonging and increased

¹ Araştırmacı; Orcid: 0009-0005-6310-0724; suleymanhikmetoglu@gmail.com

marital adjustment. It was found that as the income level of the participants increased, their psychological well-being scores decreased; there was no difference in family belonging/marital adjustment. As the duration of marriage increased, marital adjustment attitude increased; it was determined that the scores of those who had love marriages were high, psychological well-being was high in arranged marriages, and logic marriage was the best in terms of family belonging. In the suggestions related to these results; parents can be given importance to child rearing trainings, they can cope with their economic situation more effectively by being aware of financial issues, and this can positively affect their psychological well-being. Parents can be guided to establish a more participatory, close and supportive relationship with their children. Through counseling services, families can be provided with information on child development, emotional needs, communication skills and sustainable family relationships. Individual and group counseling and guidance activities in schools can strengthen the intervention strategies of these professionals by reminding them that the satisfaction of psychological needs is an important factor affecting the well-being of individuals.

Keywords: Psychological well-being, family belonging, marital adjustment, marriage.

1. Giriş

Evlilik, bireyin doğumundan sonraki hayatındaki en önemli olay olarak kabul edilmektedir. Genel olarak evlilik, bir yetişkinin güvenlik ve duygusal ihtiyaçlarını karşılamak için sosyal olarak onaylanmış en önemli gelenek olarak kabul edilir. Bu anlamda evlilik çeşitli şekillerde tanımlanmıştır. Evlilik bir anlaşma, kurumsallaşmış bir yol veya bir ilişki sistemidir. Bazı araştırmacılar evliliği, kadın ve erkeğin yasal olarak bir araya gelmesi olarak ifade etmişlerdir (Arshad, Mohsin, & Mahmood, 2014). Başka bir ifadeyle evlilik, gelenek, norm ve toplumsal değerlere dayalı olarak kadın ve erkeğin yaşamlarını birbirine bağlamak için yapılan toplumsal bir anlaşma sonucunda oluşan ve ailenin yasalarının en küçük temel dayanağını oluşturduğu toplumsal ve evrensel bir yapıdır (Kumcağız, Demir, & Yılmaz, 2020). Ayrıca evlilik, farklı ilgi, özellik ve gereksinimlere sahip iki kişiyi birleştiren toplumsal bir yapı olup, bireyin gelişimini ve kendini gerçekleştirmesini etkileyen, toplumsal kural ve yasalarla belirlenmiş özel bir birlikteliktir (Ersanlı & Kalkan, 2008). Evlilik kavramı farklı açılardan tanımlansa da evlilik uyumunun aile yapısını etkilediğine inanılmaktadır.

Ayrıca evlilik uyumu, bireylerin sağlıklı ve mutlu evliliği nasıl sürdürdüğünü temsil eden önemli bir kavramdır. Evlilik uyumu, çiftlerin evlilikle ilgili konularda etkileşim içinde oldukları, sorunlarla baş ettikleri ve anlaştıkları evlilik olarak tanımlanmaktadır. Ayrıca evlilik uyumu, çiftlerin uyumlu birlikteliğinin bir sonucu olarak evlilikten duydukları doyum ve mutluluk olarak ifade edilmektedir (Süataç, 2010).

İlgili literatür incelendiğinde evlilik uyumunu etkileyen çeşitli faktörlerin olduğu görülmektedir. Bu faktörlerden bazıları evlilik uyumunu etkileyen aile sorunları ve eşlerden birinde kaygı düzeyinin yüksek olup olmadığıdır (Jyoti, 2013). Evlilik uyumunun sürdürülebilmesi için bireylerin birbirlerinin fizyolojik, psikolojik ve biyolojik gereksinimlerini tanıması ve bu gereksinimleri karşılamaya çalışması gerekmektedir. Bu anlamda çiftlerin fiziksel ve psikolojik doyumlarının engellenmesinin evlilik uyumunu olumsuz etkilediği belirtilmektedir (Ertan, 2002). Bireysel özellikler, yetiştirme koşulları, bireyin içinde büyüdüğü çevre, evliliğe, eğitime, mesleğe, inanç sistemlerine, zihinsel yapıya ve eğilimlere yüklenen aile tutumları ve anlamları evlilik uyumunu etkiler (Kublay & Oktan, 2015). Evlilik süreci üzerine sosyal bilimler araştırmacıları tarafından yapılan araştırmalar incelendiğinde evlilik uyumu, evlilik doyumunu, evlilik kalitesi vb. konuların üzerinde durulduğu görülmektedir. Kısacası evlilikte ilişkinin temeli, duygular, evlilik kalitesinin eşleri nasıl etkilediği araştırmacılar için önemli konulardır. Evlilik uyumu, öznel iyi oluşun ve sağlığın en önemli belirleyicilerinden biridir (Kamp Dush, Taylor, & Kroeger, 2008). Evliliklerinde uyumlu olan bireylerin psikolojik sağlıkları olumlu yönde gelişebilmektedir. Başka bir deyişle, psikolojik sağlık gelişimi olumlu olan bireylerin evlilik uyumu daha yüksek olabilir. Son yıllarda evlilik ve evlilik uyumunu inceleyen araştırmalar bulunmaktadır (Karadağ & Koçak, 2017). Bu çalışmalar, evlilik uyumunu etkileyen ayırt edici faktörleri analiz etmişlerdir.

Aksüllü ve Doğan (2004) ailenin sosyal destek işlevini bireyin fiziksel, psikolojik ve sosyal yardım süreci olarak değerlendirmektedir. Fiziksel ve psikolojik yardım, sevgi, sadakat, özgüven, güven ve bir topluluğa ait olma gibi temel ihtiyaçların karşılanması olarak açıklanmaktadır. O halde aidiyet ve aidiyet, birlikteliğin sosyal ve psikolojik olarak desteklenmesini sağlayan önemli duygulardır.

Bu bağlamda bu çalışma evlilik uyumu, aile aidiyeti ve iyi oluş arasındaki ilişkiyi ortaya koyarak literatüre önemli bir katkı sağlayacağı ve evlilik uyumunu geliştirmeye, aile aidiyeti ile birlikte psikolojik iyi oluşu artırmaya yönelik programların hazırlanmasına yol göstereceğine inanılmaktadır. Bu amaçla bu çalışmanın temel

amacı, evli bireylerde psikolojik iyi oluş ve aile aidiyetinin evlilik uyumu üzerindeki etkisini araştırmak amacıyla hazırlanmıştır.

2. Yöntem

Bu araştırma, ilişkisel tarama modeliyle gerçekleştirilmiştir (Karasar, 2005). Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul ili ve ilçelerinde yaşayan evli bireyler (N=250) oluşturmaktadır. Çalışma grubunun seçiminde olasılığa dayanmayan örnekleme çeşidinden uygun (amaca yönelik) örnekleme tekniği kullanılmıştır (Şimşek & Yıldırım, 2013). Araştırmaya katılımcıların demografik özellikleri hakkında betimsel istatistiklere ait veriler aşağıdaki Tablo 1’de gösterilmektedir.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Bilgileri

Değişken	Grup	n	%
Cinsiyet	Kadın	136	54.4
	Erkek	114	45.6

p < .05

Tabloda yer alan istatistiki değerlere göre, araştırmaya katılan katılımcıların % 54,4’ünün kadın olduğu, olduğu tespit edilmiştir. Veri toplama aracı olarak, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği, Eggleston ve arkadaşları tarafından 2001 yılında Endonezya’da kadınların psikolojik iyi oluş durumlarını ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Evli Kadınlar ve Erkekler İçin Psikolojik İyi Oluş Ölçeğinin uyarlaması Özmeye (2016) tarafında yapılmıştır. Bu çalışmada, 36 madde ve üç boyuttan (1. genel duygular, 2. ekonomik, aile ve bireysel koşullardan duyulan memnuniyet ve 3.ev dışındaki aktiviteleri sürdürebilme) oluşmaktadır. Ölçeğin genel güvenilirliği için cronbach alfa güvenirlik katsayısı birinci boyut için ,86; ikinci boyut için ,88 ve üçüncü boyut için ,86 olarak verilmiştir.

Diğer ölçme aracı ise Aile Aidiyeti Ölçeği; Mavili, Kesen ve Daşbaşı (2014) tarafından geliştirilen, sosyal hizmet, psikoloji, psikolojik danışma ve rehberlik alanında ve aile danışmanlığında meslek elemanları tarafından bireylere uygulanabilecek bir ölçme aracıdır. Bireylerin aile aidiyet düzeylerini ölçmek üzere geliştirilen ölçekte, toplam 17 madde bulunmaktadır. Ölçek, kendilik aidiyeti ve aile aidiyeti alt boyutu olmak üzere iki boyuta ayrılmıştır. Ölçekteki toplam puanlar arttıkça aile aidiyeti de artmaktadır. Ölçeğin genel güvenilirliği için cronbach alfa güvenirlik katsayısı .89 olarak saptanmıştır.

Evli bireylerin evlilik yaşantısı içinde eşleriyle olan uyumlarını belirlemek amacıyla Bayraktaroğlu ve arkadaşları (2017) tarafından geliştirilen evlilik uyum ölçeği; evlilikte doyum, evlilikte iletişim, evlilikte empati ve kök ailelerle ilişkiler olmak üzere toplam dört alt boyut ve 42 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin genel güvenilirliği için cronbach alfa güvenirlik katsayısı .92 olarak saptanmıştır.

3. Bulgular

Araştırmanın, aritmetik ortalama, standart sapma, minimum ve maksimum aldığı değerler birlikte normallik varsayımı incelenmiştir.

Tablo 2. Normallik Varsayım Testi

	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
	İstatistik	df	p	İstatistik	df	p
Genel Duygular	,063	250	,017	,967	250	,000
Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet	,076	250	,001	,986	250	,014
Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme	,083	250	,000	,981	250	,002
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği	,065	250	,012	,892	250	,000
Kendilik Aidiyeti	,069	250	,006	,962	250	,000
Aile Aidiyeti	,123	250	,000	,976	250	,000
Aile Aidiyeti Genel Ölçek	,074	250	,002	,970	250	,000
Evlilikte Doyum	,082	250	,000	,956	250	,000
Evlilikte İletişim	,079	250	,001	,962	250	,000
Evlilikte Empati	,097	250	,000	,978	250	,001
Kök Ailelerle İlişkiler	,136	250	,000	,931	250	,000
Evlilik Uyum Ölçeği	,059	250	,085	,965	250	,000

p < .05

Çalışmada yer alan ölçeklerin normal dağılım gösterip göstermediğinin belirlenmesi amacıyla Kolmogrov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testleri kullanılmıştır. Bulgular, ana ölçek ve alt boyutlarının normal dağılmadığını göstermektedir ($p < 0,10$). Bu nedenle çalışmada parametrik olmayan testlerin kullanılması gerekliliği ortaya çıkmıştır (Hair, Black, Babin, Anderson, & Tatham, 2013).

Tablo 3. Tanımlayıcı İstatistikler

	N	Ort	Ortanca	S.S.	Çarpıklık	Basıklık	Min	Mak
Genel Duygular	250	40,9	41,0	11,5	0,081	-0,596	18	73
Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet	250	32,2	31,5	9,2	0,344	0,263	14	68
Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme	250	11,6	11,0	3,5	-0,048	-0,649	4	20
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği	250	84,8	84,5	21,1	0,038	-0,211	37	153
Kendilik Aidiyeti	250	48,3	48,0	7,8	-0,608	0,329	21	60
Aile Aidiyeti	250	17,2	17,0	3,4	-0,464	0,406	7	25
Aile Aidiyeti Genel Ölçeği	250	65,5	66,0	10,4	-0,630	0,314	32	84
Evlilikte Doyum	250	49,0	50,0	10,0	-0,658	0,029	18	64
Evlilikte İletişim	250	27,9	28,0	5,6	-0,399	-0,366	12	36
Evlilikte Empati	250	30,2	30,0	4,6	-0,288	-0,088	18	40
Kök Ailelerle İlişkiler	250	23,1	24,0	3,9	-0,843	0,459	8	28
Evlilik Uyum Ölçeği	250	130,2	131,0	20,9	-0,451	-0,188	64	168

$p < .05$

Katılımcıların psikolojik iyi oluş, aile aidiyeti ve evlilik uyumu algıları incelemek için tanımlayıcı istatistikleri incelenmiştir. Psikolojik iyi oluş ölçeği bağlamında sonuçlar incelendiğinde en yüksek değer 153 en düşük değer 37 olduğu görülmektedir. Ölçek değerinin yüksek olması psikolojik iyi oluş durumunun kötüleştiğine işaret etmektedir. Ortalama genel duygularda 40,9 iken ev dışındaki aktiviteleri sürdürebilme alt boyutunda bu değer 11,6 olarak gerçekleşmiştir.

Aile aidiyeti ölçeği açısından bulgular irdelendiğinde, en yüksek değer 84 en düşük değer 32 olmakla beraber ortalama katılımcıların aile aidiyet ölçeği değeri 65,5 olarak tespit edilmiştir. Ölçek değerinin yüksek olması aile aidiyetinin arttığını göstermektedir.

Evlilik uyumu ölçeği en yüksek değer 168 en düşük değer 64 değerini almakla birlikte ortalama katılımcıların evlilik uyum değeri 130,2 olarak belirlenmiştir. Ölçek değerinin artması evlilik uyumunun yüksek olduğuna işaret etmektedir.

Katılımcıların algılarına göre Psikolojik İyi Oluş, Aile Aidiyeti ve Evlilik Uyumunu ölçeklerinin genel ve alt boyutları ile cinsiyetleri arasındaki anlamlı bir ilişkinin varlığı ölçekler normal dağılıma sahip olmadığı için parametrik olmayan bağımsız örneklem Mann Whitney u testi ile incelenmiştir.

Tablo 4. Psikolojik İyi Oluş, Aile Aidiyeti ve Evlilik Uyumunu ölçeklerinin Genel ve Alt Boyut Tutumlarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

	Cinsiyet		Mann-Whitney U Testi		
	Kadın	Erkek	U	Z	p
Genel Duygular	41,08	40,75	7608,0	-,253	,800
Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet	31,75	32,73	7265,5	-,855	,393
Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme	11,72	11,40	7489,0	-,464	,643
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği	84,54	85,16	7589,5	-,285	,775
Kendilik Aidiyeti	49,24	47,16	6526,0	-2,156	,031
Aile Aidiyeti	17,50	16,80	6652,5	-1,941	,052
Aile Aidiyeti Ölçeği	66,74	63,96	6551,5	-2,109	,035

Evlilikte Doyum	49,99	47,91	6881,0	-1,531	,126
Evlilikte İletişim	28,87	26,66	5930,0	-3,207	,001
Evlilikte Empati	30,49	29,86	6917,0	-1,471	,141
Kök Ailelerle İlişkiler	23,54	22,57	6543,5	-2,131	,033
Evlilik Uyum Ölçeği	132,88	127,00	6516,5	-2,170	,030

p < .05

Bulgular, katılımcıların cinsiyetlerine göre Psikolojik İyi Oluş ölçeği ve alt boyutlarının tutum farklarının olup olmadığı incelendiğinde katılımcıların cinsiyete göre tutumlarının %10 hata payı istatistiksel anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Ancak ortalamalar bakımından sonuçlar irdelendiğinde, erkeklerin psikolojik iyi oluş değerlerinin kadınlara göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Başka bir ifade ile erkeklerin psikolojik iyi oluş durumları kadınlara göre daha kötüdür. Ayrıca alt boyutlar bazında genel boyutlar açısından kadınların psikolojik iyi oluş durumları daha kötü iken Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet ve Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme alt boyutları açısından erkeklerin psikolojik iyi oluşlarının kadınlara nazaran daha kötü olduğu anlaşılmaktadır.

Bulgular, katılımcıların cinsiyetlerine göre aile aidiyet ölçeği ve alt boyutlarının tutum farklarının olup olmadığı incelendiğinde, genel ölçek bağlamında katılımcıların cinsiyete göre tutumlarının %10 hata payıyla istatistiksel anlamlı bir farklılık göstermediği ancak alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Başka bir ifade ile kadınların Kendilik Aidiyeti ve Aile Aidiyeti algısı erkeklerden daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır.

Evlilik Uyum Genel ölçeği, Evlilikte İletişim ve Kök Ailelerle İlişkiler alt boyutlarında katılımcıların cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu ortaya çıkmıştır. Buna göre kadınların Evlilik Uyum Genel Ölçeği ile birlikte Evlilikte İletişim ve Kök Ailelerle İlişkiler boyutlarındaki tutumunun erkeklerden daha fazla olduğu görülmüştür. Ayrıca diğer alt boyutlar bazında da kadın ortalama değerlerinin erkeklere göre yüksek olduğu yani evlilik uyumu hususunda kadınların daha olumlu tutumları olduğu anlaşılmaktadır.

Psikolojik İyi Oluş, Aile Aidiyeti ve Evlilik Uyumu ölçeklerinin genel ve alt boyutlarının parametrik analizlerden Pearson korelasyon analizine ilişkin bulgular bulunmaktadır. Korelasyon analizine ilişkin bulgulara göre; araştırma kapsamındaki katılımcıların, Psikolojik İyi Oluş genel boyutu ile Evlilik Uyum genel boyutu ve Aile Aidiyeti genel boyutu arasında anlamlı ve negatif bir ilişki olduğu görülmüştür. Negatif ilişki çıkmasındaki ana sebep Psikolojik İyi Oluş Ölçeğindeki tepki puanlarının ters kodlanmış olmasıdır (Kesinlikle katılıyorum 1 puan iken – kesinlikle katılmıyorum 5 puan olarak kodlanmaktadır). Psikolojik İyi Oluş ölçeğinde puan arttıkça bireylerin psikolojik iyi oluşları azalmaktadır ve puanlar azaldıkça da bireylerin psikolojik iyi oluş durumu artmaktadır. Diğer yandan Aile Aidiyeti genel boyutu ile Evlilik Uyum genel boyutu arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Ayrıca korelasyon analizine ilişkin bulgulara göre; araştırma kapsamındaki katılımcıların, Psikolojik İyi Oluş alt boyutları ile Evlilik Uyum ve Aile Aidiyeti alt boyutları arasında anlamlı ve negatif bir ilişki söz konusudur. Aile Aidiyeti alt boyutları ile Evlilik Uyum alt boyutları arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki bulunmaktadır.

Psikolojik iyi oluş durumu, evlilik uyumu ve aile aidiyeti ilişki katsayısı bakımından yakın sonuçlar sunarken, en yüksek ilişki katsayısının psikolojik iyi oluş ve evlilik uyumu arasında olduğu görülmektedir.

Alt boyutlar bağlamın bulgular incelendiğinde, psikolojik iyi oluş ölçeğinin en yüksek ilişkiye sahip olduğu alt boyutu genel duygular olurken en düşük ilişkin ev dışındaki aktiviteleri sürdürebilme olduğu ortaya çıkmaktadır. Aile aidiyeti genel ölçeğinde kendilik aidiyeti en yüksek ilişkiye sahip alt boyut olarak belirlenmiştir. Evlilik uyum ölçeğinde ise evlilik doyum boyutu en önemli bileşen olarak görülürken en düşük ilişkinin kök aile ilişkileri ile ortaya çıktığı görülmektedir.

Tablo 5. Psikolojik İyi Oluş, Aile Aidiyeti ve Evlilik Uyumu ölçeklerinin Genel ve Alt Boyut Tutumlarının Korelasyon Analizi

		PIOO1	PIOO2	PIOO3	PIOO	AAO1	AAO2	AAO	EO1	EO2	EO3	EO4	EO
PIOO1	r	1	,650***	,409***	,903***	-,483***	-,401***	-,493***	-,608***	-,477***	-,516***	-,406***	-,606***
	p		,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
PIOO2	r	,650***	1	,533***	,887***	-,657***	-,500***	-,656***	-,567***	-,501***	-,449***	-,466***	-,590***
	p	,000		,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
PIOO3	r	,409***	,533***	1	,627***	-,272***	-,299***	-,301***	-,295***	-,322***	-,301***	-,221***	-,334***
	p	,000	,000		,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
PIOO	r	,903***	,887***	,627***	1	-,597***	-,493***	-,609***	-,636***	-,540***	-,530***	-,462***	-,650***
	p	,000	,000	,000		,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
AAO1	r	-,483***	-,657***	-,272***	-,597***	1	,675***	,971***	,577***	,505***	,490***	,492***	,609***
	p	,000	,000	,000	,000		,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
AAO2	r	-,401***	-,500***	-,299***	-,493***	,675***	1	,833***	,467***	,421***	,417***	,360***	,494***
	p	,000	,000	,000	,000	,000		,000	,000	,000	,000	,000	,000
AAO	r	-,493***	-,656***	-,301***	-,609***	,971***	,833***	1	,585***	,516***	,503***	,486***	,618***
	p	,000	,000	,000	,000	,000	,000		,000	,000	,000	,000	,000
EO1	r	-,608***	-,567***	-,295***	-,636***	,577***	,467***	,585***	1	,812***	,730***	,562***	,959***
	p	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000		,000	,000	,000	,000
EO2	r	-,477***	-,501***	-,322***	-,540***	,505***	,421***	,516***	,812***	1	,660***	,470***	,887***
	p	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000		,000	,000	,000
EO3	r	-,516***	-,449***	-,301***	-,530***	,490***	,417***	,503***	,730***	,660***	1	,423***	,823***
	p	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000		,000	,000
EO4	r	-,406***	-,466***	-,221***	-,462***	,492***	,360***	,486***	,562***	,470***	,423***	1	,672***
	p	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000		,000
EO	r	-,606***	-,590***	-,334***	-,650***	,609***	,494***	,618***	,959***	,887***	,823***	,672***	1
	p	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	

***p<0,000

Not: r; pearson korelasyon katsayısı; PIOO1; Genel Duygular, PIOO2; Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet,PIOO3; Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme, PIOO; Psikolojik İyi Oluş Ölçeği,AAO1; Kendilik Aidiyeti, AAO2; Aile Aidiyeti, AAO; Aile Aidiyeti Ölçeği, EO1; Evlilikte Doyum,EO2; Evlilikte İletişim,EO3; Evlilikte Empati,EO4; Kök Ailelerle İlişkiler,EO5; Evlilik Uyum Ölçeği.

Katılımcıların algılarına göre, psikolojik iyi oluş ve aile aidiyetinin evlilik uyumunu üzerine ne gibi etkilerinin olduğunu incelemek için çoklu regresyon analizi yapılmıştır. Ancak çalışmaya konu olan ölçek skorlarının normal dağılmadığı tespit edilmiştir. Bu durumlarda, literatürde sıkça tercih edilen parametrik tekniklerle çözüm üretmek mümkün olmayabilir. Bu sebeple, değişkenler arasındaki etkileşimi belirlemek için parametrik olmayan bir regresyon yöntemi olan Kernel regresyonu çalışmada tercih edilmiştir. Parametrik olmayan regresyon, doğrusal regresyon gibi, belirli bir ortak değişkenler kümesi için ortalama sonuçları tahmin eder. Doğrusal regresyonun aksine, parametrik olmayan regresyon, sonuç ve ortak değişkenler arasındaki fonksiyonel form konusunda agnostiktir ve bu nedenle yanlış belirleme hatasına tabi olmayacaktır.

Evlilikte uyum ile bağımsız değişkenler olan psikolojik iyi oluş ve aile aidiyeti arasında %10 anlamlılık düzeyinde istatistiksel olarak bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Analiz sonuçlarının daha iyi anlaşılabilmesi için Psikolojik İyi Oluş Ölçeğinin tepki kategorilerinin ters kodlandığını bu sebeple de psikolojik iyi oluş ile evlilik uyumu arasında negatif bir ilişki olduğunu söyleyebiliriz. (Kesinlikle katılıyorum 1 puan iken – kesinlikle katılmıyorum 5 puan olarak kodlanmaktadır). Psikolojik İyi Oluş Ölçeğinde puan arttıkça bireylerin psikolojik iyi oluşları azalmaktadır ve puanlar azaldıkça da bireylerin psikolojik iyi oluş durumu artmaktadır. Parametrik olmayan regresyon analizi bulgularına göre psikolojik iyi oluş ve aile aidiyeti ölçek değerleriyle birlikte evlilik uyumundaki değişimi açıklama oranının %59 olduğu görülmektedir. Psikolojik iyi oluş ölçeğindeki bir birimlik değişimin evlilikte uyumda 0,41 oranında bir azalışa ve aile aidiyetindeki bir birimlik değişimin 0.77’lik bir artışa neden olduğu tespit edilmiştir. Başka bir ifadeyle, katılımcıların psikolojik iyi oluş ve aile aidiyeti algılarındaki değişimin, evlilik uyumu davranışını etkilediği görülmektedir.

Tablo 6. Katılımcıların psikolojik iyi oluş ve aile aidiyetinin evlilik uyumunu üzerine etki analizi (Genel Boyut düzeyi)

	Değişken	Katsayı	Std. Hata	Z	p
Ortalama	Evlilik uyumu	130,638	1,229	106,290	0,000
Etki	Psikolojik İyi oluş	-0,416	0,064	-6,540	0,000
	Aile aidiyeti	0,777	0,162	4,800	0,000
R ² = 0,5897 (Yöntem: Çapraz Geçerlilik)					
			Ortalama	Etki	
Band Genişliği	Psikolojik İyi oluş		8,410	52,255	
	Aile aidiyeti		4,159	25,843	

p < .05

Evlilikte uyumu ile psikolojik iyi oluş ölçeğinin alt boyutlar arasında %10 anlamlılık düzeyinde istatistiksel olarak bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Çalışmada Ev Dışındaki Aktiviteleri Sürdürebilme alt boyutu ile istatistiksel bir ilişki saptanamadığı için modelden çıkarılmıştır. Başka bir ifade ile katılımcıların psikolojik iyi oluş alt boyutlarının evlilik uyumu genel algılarını anlamlı bir şekilde yordamaktadır. Katılımcıların psikolojik iyi oluş alt boyutları bağımsız değişken, evlilik uyumu genel ölçeği algılarının bağımlı değişken olarak alındığı regresyon analizi sonucunda katılımcıların evlilik uyumu algılarındaki değişimin % 50’sini açıklamaktadır.

Katılımcıların psikolojik iyi oluş Genel Duygular ve Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet alt boyutları evlilik uyumu algılarını anlamlı bir şekilde negatif yönde yordadığı anlaşılmaktadır. Diğer bir ifade ile Katılımcıların genel duygulardaki bir birimlik değişim evlilik uyumunu 0,489 oranında, Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyetinde bir birimlik değişim ise 1,073 oranında azaltmaktadır.

Tablo 7. Katılımcıların psikolojik iyi oluş evlilik uyumunu üzerine etki analizi (Alt Boyut düzeyi)

	Değişken	Katsayı	Std. Hata	Z	p
Ortalama	Evlilik uyumu	130,352	1,469	88,760	0,000
Etki	Genel duygular	-0,489	0,135	-3,620	0,000
	Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet	-1,073	0,202	-5,300	0,000
R ² = 0,5019 (Yöntem: Çapraz Geçerlilik)					
			Ortalama	Etki	
Band Genişliği	Genel duygular		4,569	6,117	
	Ekonomik, Aile ve Bireysel Koşullardan Duyulan Memnuniyet		3,674	4,919	

p < .05

Evlilikte uyumu ile aile aidiyeti ölçeğinin alt boyutlar arasında %10 anlamlılık düzeyinde istatistiksel olarak bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Diğer bir ifade ile katılımcıların aile aidiyeti alt boyut algılarının evlilik uyumu genel algılarını anlamlı bir şekilde yordamaktadır. Katılımcıların aile aidiyeti alt boyutları bağımsız değişkenleri, evlilik uyumu genel ölçeği algılarının bağımlı değişken olarak alındığı regresyon analizi sonucunda katılımcıların evlilik uyumu algılarındaki değişimin % 52,5'ini açıklamaktadır.

Katılımcıların aile aidiyeti genel ölçeği Kendilik Aidiyeti ve Aile Aidiyeti alt boyutları evlilik uyumu algılarını anlamlı bir şekilde pozitif yönde yordadığı görülmektedir. Başka bir ifade ile katılımcıların kendilik aidiyetindeki bir birimlik değişim evlilik uyumunu 1,531 oranında, aile aidiyetindeki bir birimlik değişim ise 0,9 oranında arttırmaktadır.

Tablo 8. Katılımcıların aile aidiyeti evlilik uyumunu üzerine etki analizi (Alt Boyut düzeyi)

	Değişken	Katsayı	Std. Hata	Z	p
Ortalama	Evlilik uyumu	130,429	1,313	99,300	0,000
Etki	Kendilik Aidiyeti	1,531	0,250	6,130	0,000
	Aile Aidiyeti	0,900	0,531	1,690	0,090
R ² = 0,5251 (Yöntem: Çapraz Geçerlilik)					
				Ortalama	Etki
Band Genişliği	Kendilik Aidiyeti			3,146	4,304
	Aile Aidiyeti			1,356	1,854

p < .05

4. Sonuç ve Öneriler

Çalışmada evli bireylerin psikolojik iyi oluşlarının ve aile aidiyetlerinin evlilik uyumlarına olan etkileri analiz edilmeye çalışılmıştır. Bu çalışma Psikolojik iyi oluş ölçeği, aile aidiyeti ölçeği ve evlilik uyumu ölçeği kullanılarak yapılmıştır. Çalışmada ölçekler birçok farklı etkenler bazında ölçülerek, hareket edilmiştir.

Cinsiyet etkenine bakıldığında erkeklerin psikolojik iyi oluş değerlerinin daha yüksek çıktığı görülmektedir. Aslında bu durum erkeklerin psikolojik iyi oluş durumlarının kadınlara göre daha kötü olduğunu göstermektedir. Diğer yandan çalışmanın alt boyutlarını oluşturan ekonomik, aile ve bireysel koşullardan duyulan memnuniyet ve ev dışındaki aktiviteleri sürdürebilme açısından erkeklerin psikolojik iyi oluşlarının kadınlara göre daha kötü olduğu kanısına ulaşılmıştır. Gök'ün (2019) araştırma sonuçlarına göre öznel iyi oluşun erkeklerin lehine olduğu görülmüştür. Literatür incelendiğinde benzer sonuçlar (Özkan, 2014; Saföz Güven, 2008) bulunurken zıt sonuçların da olduğu araştırmalar yer almaktadır (Duman, 2016; Nigar, 2014). Bazı araştırma sonuçlarına göre ise öznel iyi oluşla cinsiyet arasında anlamlı fark bulunmamıştır (Bayram, 2018; Dervişoğlu, 2018; Güney, 2017; Toprak, 2014). Eroğlu ve Parlar (2018) çalışmasında kadınların psikolojik iyi oluşlarının erkeklere göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Bu durumu Eroğlu ve Parlar (2018) tarafından yapılmış olan çalışmada desteklemektedir.

Aile aidiyeti ile cinsiyet etkeni arasındaki bağa bakıldığında ise kadınların sahip olduğu aile aidiyeti duygusunun erkeklere göre daha zengin olduğu ortaya çıkmıştır. Ayberk ve Taylan'ın (2021) araştırmasında, erkeklerin aile aidiyeti ortalamasının anlamlı şekilde kadınlardan daha yüksek olduğu görülmüştür. Buna karşılık Saki (2018) kadınların aile aidiyet puan değerlerinin, erkek bireylerin aile aidiyet puan değerinden daha yüksek olduğunu saptamıştır. Bir başka çalışmada da Güneş (2018) kadınların aile aidiyetinin erkeklerininkine göre daha yüksek olduğu sonucunu elde etmiştir. Araştırmamızda da kadınların aile aidiyet puanları daha yüksek çıkması ile benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Bu durumu ise Topçuoğlu ve Myradov (2021) çalışmalarında erkeklerin aile aidiyet düzeylerinin kadınların aile aidiyet düzeylerine göre daha yüksek olduğu sonucu desteklemektedir. Yeter (2019) üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı aile aidiyeti çalışmasında cinsiyet ile aile aidiyeti arasında anlamlı bir fark bulamamıştır. Hallers-Haalboom ve ark. (2014)'ın yaptığı çalışmada aile aidiyet düzeyinin cinsiyete göre farklılaşmadığı bulgusu gözlenirken, Aslantürk (2017)'ün çalışmasında tam aileye sahip üniversite öğrencilerinin aile aidiyet düzeylerinde cinsiyete göre farklılık olduğu sonucu gözlenmiştir. Saygın ve Arslan (2009)'ün üniversite öğrencileri ile yaptığı araştırmada ise aile ve arkadaşlardan alınan desteğin kadınların lehine olduğu görülmüştür.

Benzer şekilde Turan (1997) tarafından yapılan bir çalışmada ise evlilik uyumu ile evlilik süresi erkekler için anlamlı bulunurken, kadınlar için anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Bunların yanı sıra Kabasakal ve Soylu (2016)'da yapmış oldukları çalışmada evli bireylerin evlilik doyumlarının cinsiyet ve eş desteği değişkenlerine göre incelemiştir. Buna göre erkeklerin evlilik doyum puanları kadınlarınkine göre daha düşük bulunmuştur.

Çelik ve Tümkiye (2012) çalışmalarında evlilik uyumunun cinsiyete göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşmıştır. Cinsiyet ve psikolojik iyi oluş, aile aidiyeti ve evlilik uyumu arasında bir ilişki saptayan bulgunun tersini ise Çağ ve Yıldırım (2013)'in yapmış olduğu çalışmada görmek mümkündür. Çalışmaya göre cinsiyetin evlilik doyumu üzerinde bir yordayıcı olmadığı saptanmıştır.

Kişilerin evlilik doyumları ve psikolojik iyi oluşları ile ilişkili olan değişkenlerin bilinmesi oldukça önem arz etmektedir. Evlilik kurumunda çiftlerin yaşadıkları sorunların kaynağının bilinmesi ve çözülmesi evlilik doyumu açısından önemlidir. Bu nedenle psikolojik iyi oluş hallerinin yüksek olması, evlilikte uyumun sağlanması ve aile aidiyeti için oldukça önem arz etmektedir (Arıdağ, Erus ve Seydoğulları, 2019). Mutlu ve Can (2021) çalışmada psikolojik iyi oluş ile evlilik uyumu arasında pozitif yönde bir ilişki saptanmıştır. Aynı şekilde Hüsrevoğlu (2019) çalışmasında psikolojik iyi oluş ile evlilik doyumu arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğunu açıklamıştır. Evli bireylerde psikolojik iyi oluşu yordayan değişkenlerin belirlenmesi amacı ile Akdağ ve Çankaya (2015)'de çalışma yapmıştır. Bu çalışmaya göre evli bireylerde psikolojik iyi oluşun anlamlı yordayıcıları arasında benlik saygısı ve evlilik doyumunun geldiği görülmüştür. Çalışmada psikolojik iyi oluş ile evlilik doyumu arasında pozitif yönde ve orta düzeyde bir ilişki olduğu kanaatine varılmıştır. Diğer yandan Erdoğan (2022) psikolojik iyi oluş ile evlilik uyumu arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu kanısına varmıştır.

Çalışmaya oldukça önemli katkılar sağlayacağı düşünülen bir çalışma da Parlar ve Şenli (2021) tarafından kaleme alınmış olan çalışmadır. Çalışmada Türkiye'de evlilik uyumu ile ilgili yazılan doktora tezlerinin incelemesi bulunmaktadır. Bu çalışmaya göre 1995-2019 tarihleri arasında evlilik uyumu hakkında yazılmış 28 adet tez olduğu görülmüştür. Diğer yandan yine Parlar ve Tabakçı (2018) tarafından kaleme alınan etnik kökenin evlilik uyumuna etkisi çalışması da önemlidir. Buradan hareketle farklı etnik kökenden gelenlerin evlilikteki uyumları farklı demografik özelliklere göre değişkenlik göstermektedir. Sonuç olarak ise katılımcıların eğitim düzeyleri, etnik kökenleri, çocukların var olup olmaması, flört etme süresi, kök ailelerle bir arada yaşama ve kaç yaşında evlendikleri gibi bağlamların evlilik uyumunu büyük oranda etkilemekte olduğuna ulaşılmıştır.

Araştırma sonucu aile aidiyetinin arttığına ve evlilik uyumunun yüksek olduğuna işaret etmektedir. Psikolojik iyi oluşun artmasıyla da evlilik uyumunun arttığı saptanmıştır. Psikolojik İyi Oluş Ölçeğinin tepki kategorilerinin ters işaretlenmesinden kaynaklı psikolojik iyi oluş skorlarının artmasıyla kişilerin psikolojik iyi oluşunun düştüğü görülmektedir. Ayrıca psikolojik iyi oluşun ortalamanın altında çıkması katılımcıların psikolojik iyi oluşlarının yüksek olduğunu göstermektedir.

Katılımcıların cinsiyetlerine göre Psikolojik İyi Oluş Ölçeği ve alt boyutları incelemesinde; istatistiksel anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Ancak ortalamalar bakımından sonuçlar irdelendiğinde, erkeklerin psikolojik iyi oluş skorlarının kadınlara göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Başka bir ifade ile erkeklerin psikolojik iyi oluş durumlarının kadınlara göre daha kötü olduğu görülmüştür. Ayrıca alt boyutlar bazında genel duygular alt boyutu açısından kadınların psikolojik iyi oluş durumları daha kötü iken ekonomik, aile ve bireysel koşullardan duyulan memnuniyet ve ev dışındaki aktiviteleri sürdürebilme alt boyutu açısından erkeklerin psikolojik iyi oluşlarının kadınlara nazaran daha kötü olduğu anlaşılmaktadır.

Katılımcıların cinsiyetlerine göre Aile Aidiyet Ölçeği ve alt boyutlarının tutum farklarının olup olmadığı incelendiğinde, kadınların erkeklere oranla daha fazla aile aidiyet tutumlarının olduğu görülmüştür. Alt boyutlarda da istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Başka bir ifade ile kadınların kendilik aidiyeti ve aile aidiyeti algısı erkeklerden daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır.

Evlilik Uyum Genel Ölçeği ve evlilikte iletişim, kök ailelerle ilişkiler alt boyutlarında katılımcıların cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu ortaya çıkmıştır. Buna göre kadınların Evlilik Uyum Genel Ölçeği ile birlikte evlilikte iletişim ve kök ailelerle ilişkiler alt boyutlarındaki tutumunun erkeklerden daha fazla olduğu görülmüştür.

Katılımcıların, Psikolojik İyi Oluş genel boyutu ile Evlilik Uyum genel boyutu ve Aile Aidiyeti genel boyutu arasında anlamlı ve negatif bir ilişki olduğu görülmüştür. Negatif ilişki çıkmasındaki ana sebep Psikolojik İyi Oluş Ölçeğindeki tepki puanlarının ters kodlanmış olmasıdır. Psikolojik İyi Oluş ölçeğinde puan arttıkça bireylerin psikolojik iyi oluşları azalmaktadır ve puanlar azaldıkça da bireylerin psikolojik iyi oluş durumu artmaktadır. Diğer yandan Aile Aidiyeti genel boyutu ile Evlilik Uyum genel boyutu arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Ayrıca korelasyon analizine ilişkin bulgulara göre; araştırma kapsamındaki katılımcıların, Psikolojik İyi Oluş alt boyutları ile Evlilik Uyum ve Aile Aidiyeti alt boyutları arasında anlamlı ve negatif bir ilişki söz konusudur. Aile Aidiyeti alt boyutları ile Evlilik Uyum alt boyutları arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki bulunmaktadır.

Psikolojik iyi oluş ölçek değeri arttıkça katılımcıların psikolojik iyi oluş durumunda azalmaya işaret etmesi, evlilik uyum ölçeği ve aile aidiyeti ölçeklerinde artış ise katılımcıların evlilik uyumunda ve aile aidiyetinde yükselmeyi göstermesi nedeniyle korelasyon analizi bulguları beklenen çıktılarla uyumluluk arz etmektedir.

Psikolojik iyi oluş durumu, evlilik uyumu ve aile aidiyeti ilişki katsayısı bakımından yakın sonuçlar sunarken, en yüksek ilişki katsayısının psikolojik iyi oluş ve evlilik uyumu arasında olduğu görülmektedir.

Psikolojik iyi oluş ve aile aidiyetinin evlilik uyumunu üzerine etkisinde; Psikolojik iyi oluş ölçeğindeki bir birimlik değişimin evlilikte uyumda 0,41 oranında bir azalışa ve aile aidiyetindeki bir birimlik değişimin 0.77'lik bir artışa neden olduğu tespit edilmiştir. Başka bir ifadeyle, katılımcıların psikolojik iyi oluş ve aile aidiyeti algılarındaki değişimin, evlilik uyumu davranışını etkilediği görülmektedir.

Katılımcıların psikolojik iyi oluş ölçeği genel duygular ve ekonomik, aile ve bireysel koşullardan duyulan memnuniyet alt boyutları evlilik uyumu algılarını anlamlı bir şekilde negatif yönde yordadığı anlaşılmaktadır. Diğer bir ifade ile katılımcıların genel duygulardaki bir birimlik değişim evlilik uyumunu 0,489 oranında, ekonomik, aile ve bireysel koşullardan duyulan memnuniyetinde bir birimlik değişim ise 1,073 oranında azaltmaktadır.

Katılımcıların aile aidiyeti genel ölçeği kendilik aidiyeti ve aile aidiyeti alt boyutları evlilik uyumu algılarını anlamlı bir şekilde pozitif yönde yordadığı görülmektedir. Başka bir ifade ile katılımcıların kendilik aidiyetindeki bir birimlik değişim evlilik uyumunu 1,531 oranında, aile aidiyetindeki bir birimlik değişim ise 0,9 oranında arttırmaktadır.

Öneriler

Bu araştırma İstanbul ili Kadıköy, Esenler, Maltepe ve Kartal ilçelerinde yaşayan evli bireyler üzerinde yapılmıştır. Aynı araştırma farklı bölgelerde/illerde tekrarlanarak ortaya çıkan sonuçlar karşılaştırılabilir.

Ailelere yönelik verilecek eğitimlerde, çocukların iyi oluşlarını desteklemek adına ebeveynlere yönelik önemli konular ele alınabilir. Ebeveynlere, çocuklarıyla daha katılımcı, yakın ve destekleyici bir ilişki kurmaları konusunda rehberlik edilebilir. Ayrıca, ebeveynlerin çocukların özerklik, yeterlilik ve ilişkili olma ihtiyaçlarına duyarlılık göstermeleri üzerine odaklanılabilir (Dinçer & Erdoğan , 2023).

Danışmanlık hizmetleri aracılığıyla, ailelere çocuk gelişimi, duygusal ihtiyaçlar, iletişim becerileri ve sürdürülebilir aile ilişkileri konularında bilgi verilebilir. Ebeveynlere çocuklarının bireysel ihtiyaçlarına uygun bir şekilde nasıl destek olabilecekleri konusunda pratik stratejiler sunulabilir. Bu, hem çocukların iyi oluşunu sağlamak hem de aile içi ilişkileri güçlendirmek adına etkili bir yaklaşım olabilir.

Araştırma sonuçlarının, aile danışmanlarına, psikolojik danışmanlara ve psikologlara yönlendirici bir rol oynayabileceği önemli bir noktadır. Bu sonuçlar, profesyonellerin müdahale stratejilerini belirleme ve bireylerin, çiftlerin veya ailelerin iyi oluşunu destekleme konusunda bilgi sahibi olmalarına katkı sağlayabilir.

Araştırma bulguları, aile danışmanlarının ve psikologların özellikle çocuk gelişimi, evlilik uyumu, iletişim ve aile aidiyeti gibi alanlarda müdahalelerini şekillendirirken dikkate almaları gereken önemli noktaları vurgulayabilir. Bu profesyoneller, ebeveynlere yönelik eğitim programlarını tasarlarken veya bireylerle terapötik çalışmalarını sürdürürken, araştırma sonuçlarından elde edilen bilgileri kullanarak daha etkili ve hedefe yönelik stratejiler geliştirebilirler.

Araştırma sonuçlarının, okul psikolojik danışmanlarına önemli bir rehberlik sağladığı görülmektedir. Okullarda gerçekleştirilen bireysel ve grup psikolojik danışma ve rehberlik faaliyetlerinde, özellikle psikolojik ihtiyaçların tatmininin bireylerin iyi oluşunu etkileyen önemli bir faktör olduğunu hatırlatması, bu profesyonellerin müdahale stratejilerini güçlendirebilir.

Okul psikolojik danışmanları, öğrencilerle gerçekleştirdikleri danışma seansları ve grup çalışmalarında araştırma sonuçlarından elde ettikleri bilgileri kullanarak öğrencilerin psikososyal iyi oluşunu destekleyici programlar tasarlayabilirler. Bu, öğrencilerin akademik başarılarını artırmanın yanı sıra duygusal ve sosyal gelişimlerine de katkı sağlayabilir.

Ayrıca, okul psikolojik danışmanları, araştırma sonuçlarını değerlendirerek okuldaki genel atmosferin iyileştirilmesi ve öğrenciler arası ilişkilerin kuvvetlendirilmesi konularında rehberlik edebilirler. Bu şekilde, okul psikolojik danışmanları, öğrenci, öğretmen ve veli işbirliğiyle birlikte daha sağlıklı ve destekleyici bir öğrenme ortamı oluşturmak için etkili stratejiler geliştirebilirler.

5. Kaynakça

Aksüllü, N., & Doğan, S. (2004). Huzurevinde ve evde yaşayan yaşlılarda algılanan sosyal destek etkenleri ile

- Arshad, M., Mohsin, M. N., & Mahmood, K. (2014). Marital adjustment and life satisfaction among early and late marriages. *Journal of Education and Practice*, 5(17), 83-90.
- Ayberk, Y., & Taylan, H. H. (2021). Değişen Aile Yapısında Aile İçi Sorunların ve Aile Aidietinin İncelenmesi (Cizre Örneği). *Akademik Sosyal Bilimler Çalışmaları Dergisi*, 225-242.
- Dinçer, S., & Erdoğan, P. (2023). Erken Çocukluk Eğitim Programlarının Ebeveyn- Çocuk İlişkisinde Yaşanan Güçlüklerin Çözümüne Etkisinin İncelenmesi. 14. *Uluslararası Sosyal Beşeri Ve Eğitim Bilimleri Kongresi* (s. 427-442). İstanbul: GÜVEN PLUS.
- Ersanlı, K., & Kalkan, M. (2008). *Evlilik ilişkilerini geliştirme kuram ve uygulama*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Ertan, Ö. (2002). *The Role of attachment styles in partner pairing and satisfaction within marriage in critical and non-critical stages. (Unpublished master's thesis)*. Ankara: Middle East Technical University.
- Güneş, F. (2018). *Genç Yetişkinlerde Güvengenlik Ve Utangaçlık: Aile Aidiet Duygusunun Ve Duygu-Düzenlemede Öz Yeterlik Algısının Belirleyici Etkisi*. İstanbul: Marmara Üniversitesi.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Tatham, R. L. (2013). *Multivariate Data Analysis*. Boston: Pearson Education Limited.
- Jyoti, J. (2013). Impact of Organizational Climate on Job Satisfaction, Job Commitment and Intention to Leave: An Empirical Model. *Journal of Business Theory and Practice*, 11(2), 66-82.
- Kamp Dush, C. M., Taylor, M. G., & Kroeger, R. A. (2008). Marital happiness and psychological well-being across the life course. *Family Relations*, 54(1), 211-226.
- Karadağ, Ş., & Koçak, A. (2017). The role of inter family communication in marital adjustment: Case of Konya. *Journal of Human Sciences*, 14(2), 1093-1104.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kublay, D., & Oktan, V. (2015). Marital adjustment: The examination in terms of value preferences and subjective. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5(44), 25-35.
- Kumcağız, H., Demir, Y., & Yılmaz, M. (2020). Evli Bireylerin Evlilik Uyumu ile İyi Hali Arasındaki İlişki. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 371-383.
- Musick, K., & Bumpass, L. (2012). Reexamining the case for marriage: Union formation and changes in well-being. *Journal of Marriage and Family*, 1-18.
- Saki, Ü. (2018). *Üniversite Öğrencilerinin Aile Aidiet Düzeylerinin Spor Ve Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi.
- Soulsby, L. K., & Bennett, K. M. (2015). Marriage and psychological wellbeing: The role of social support. *Psychology*, 1349-1359.
- Süataç, Ö. (2010). *Marital adjustment research in terms of interpersonal style and anger. (Unpublished master's thesis)*. İzmir: Ege University.
- Şimşek, H., & Yıldırım, A. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Tabachnick, B., & Fidell, L. (2013). *Using Multivariate Statistics*. Boston : Pearson.
- Yeter, N. (2019). *Genç Yetişkinlerde Güvengenlik Ve Utangaçlık: Aile Aidiet Duygusunun Ve Duygu-Düzenlemede Öz Yeterlik Algısının Belirleyici Etkisi*. İstanbul: Marmara Üniversitesi.

EXTENDED ABSTRACT

The study tried to analyze the effects of married individuals' psychological well-being and family belonging on their marital adjustment. This study was conducted using the Psychological well-being scale, family belonging

scale and marital adjustment scale. In the study, the scales were measured and acted on the basis of many different factors.

Considering the gender factor, it is seen that men's psychological well-being values are higher. In fact, this shows that the psychological well-being of men is worse than that of women. On the other hand, it was concluded that the psychological well-being of men is worse than that of women in terms of satisfaction with economic, family and individual conditions, which constitute the sub-dimensions of the study, and the ability to continue activities outside the home. According to Gök's (2019) research results, subjective well-being was found to be in favor of men. When the literature is examined, while similar results are found (Özkan, 2014; Saföz Güven, 2008), there are also studies with opposite results (Duman, 2016; Nigar, 2014). According to some research results, no significant difference was found between subjective well-being and gender (Bayram, 2018; Dervişoğlu, 2018; Güney, 2017; Toprak, 2014). In the study of Eroğlu and Parlar (2018), it was found that the psychological well-being of women was higher than that of men. This situation is supported by the study conducted by Eroğlu and Parlar (2018).

When the connection between family belonging and gender factors is examined, it turns out that women's sense of family belonging is richer than men. In Ayberk and Taylan's (2021) research, it was observed that the average family belonging of men was significantly higher than that of women. On the other hand, Saki (2018) found that women's family belonging score values are higher than the family belonging score values of men. In another study, Güneş (2018) found that women's family belonging was higher than men's. Similar results were obtained in our study, with women's family belonging scores being higher. This situation does not support the conclusion in the study of Topçuoğlu and Myradov (2021) that men's family belonging levels are higher than women's family belonging levels. Yeter (2019) did not find a significant difference between gender and family belonging in his family belonging study on university students. Hallers-Haalboom et al. (2014) found that the level of family belonging did not differ according to gender, while Aslantürk's (2017) study found that there was a difference in the family belonging level of university students with full families according to gender. In the research conducted by Saygın and Arslan (2009) with university students, it was seen that the support received from family and friends was in favor of women.

Similarly, in a study conducted by Turan (1997), marital adjustment and marriage duration were found to be significant for men, but no significant relationship was found for women. In addition, Kabasakal and Soylu (2016) examined the marital satisfaction of married individuals according to gender and spousal support variables in their study. Accordingly, men's marital satisfaction scores were found to be lower than women's. Çelik and Tümkaya (2012) concluded in their study that marital adjustment does not differ according to gender. It is possible to see the opposite of the finding that found a relationship between gender and psychological well-being, family belonging and marital adjustment in the study conducted by Çağ and Yıldırım (2013). According to the study, it was determined that gender was not a predictor of marital satisfaction.

It is very important to know the variables related to people's marital satisfaction and psychological well-being. Knowing the source of the problems experienced by couples in the institution of marriage and solving them is important for marital satisfaction. For this reason, high psychological well-being is very important for ensuring harmony in marriage and family belonging (Arıdağ, Erus and Seydoğulları, 2019). In the study of Mutlu and Can (2021), a positive relationship was found between psychological well-being and marital adjustment. Likewise, Hüsrevoğlu (2019) explained in his study that there is a positive relationship between psychological well-being and marital satisfaction. Akdağ and Çankaya (2015) also conducted a study to determine the variables that predict psychological well-being in married individuals. According to this study, self-esteem and marital satisfaction were found to be among the significant predictors of psychological well-being in married individuals. The study concluded that there is a positive and moderate relationship between psychological well-being and marital satisfaction. On the other hand, Erdoğan (2022) concluded that there is a positive relationship between psychological well-being and marital adjustment.

Another study that is thought to make significant contributions to the study is the study written by Parlar and Şenli (2021). The study includes an examination of doctoral theses written about marital harmony in Turkey. According to this study, it was seen that there were 28 theses written about marital harmony between 1995 and 2019. On the other hand, the study on the effect of ethnicity on marital harmony written by Parlar and Tabakcı (2018) is also important. Based on this, the marital compatibility of people from different ethnic backgrounds varies according to different demographic characteristics. As a result, it was found that contexts such as

participants' education levels, ethnic origins, presence or absence of children, duration of dating, living together with family of origin, and the age at which they got married greatly affect marital adjustment.

The results of the research indicate that family belonging increases and marital harmony is high. It has been determined that marital harmony increases with increasing psychological well-being. It is seen that people's psychological well-being decreases as their psychological well-being scores increase due to the reverse marking of the response categories of the Psychological Well-being Scale. In addition, the fact that psychological well-being is below the average shows that the psychological well-being of the participants is high.

In examining the Psychological Well-Being Scale and its subscales according to the gender of the participants; It was determined that there was no statistically significant difference. However, when the results were examined in terms of averages, it was seen that the psychological well-being scores of men were higher than women. In other words, it has been observed that the psychological well-being of men is worse than that of women. In addition, while the psychological well-being of women is worse in terms of the general emotions sub-dimension, it is understood that the psychological well-being of men is worse than women in terms of satisfaction with economic, family and individual conditions and the ability to continue activities outside the home sub-dimension.

When examining whether there were differences in the attitudes of the Family Belonging Scale and its subscales according to the gender of the participants, it was seen that women had more family belonging attitudes than men. It was determined that there was a statistically significant difference in the sub-dimensions. In other words, it was revealed that women's perception of self-belonging and family belonging is higher than men.

It was revealed that there was a statistically significant difference according to the gender of the participants in the General Marital Adjustment Scale and the sub-dimensions of communication in marriage and relations with family of origin. Accordingly, it was observed that women's attitudes in the General Marital Adjustment Scale as well as in the sub-dimensions of communication in marriage and relations with family of origin were higher than men's.

It was observed that there was a significant and negative relationship between the general dimension of Psychological Well-being of the participants, the general dimension of Marital Adjustment and the general dimension of Family Belonging. The main reason for the negative relationship is that the response scores on the Psychological Well-Being Scale are reverse coded. As the scores on the Psychological Well-being scale increase, the psychological well-being of individuals decreases, and as the scores decrease, the psychological well-being of individuals increases. On the other hand, it was determined that there was a significant and positive relationship between the general dimension of Family Belonging and the general dimension of Marital Adjustment. Additionally, according to the findings of correlation analysis; There is a significant and negative relationship between the Psychological Well-Being sub-dimensions and the Marital Adjustment and Family Belonging sub-dimensions of the participants in the study. There is a significant and positive relationship between the Family Belonging sub-dimensions and the Marital Adjustment sub-dimensions.

The correlation analysis findings are compatible with the expected outcomes, as increasing the psychological well-being scale value indicates a decrease in the psychological well-being of the participants, and an increase in the marital adjustment scale and family belonging scales indicates an increase in the participants' marital adjustment and family belonging.

While psychological well-being, marital harmony and family belonging provide close results in terms of relationship coefficients, it is seen that the highest relationship coefficient is between psychological well-being and marital harmony.

The effect of psychological well-being and family belonging on marital adjustment; It was determined that a one-unit change in the psychological well-being scale caused a 0.41 decrease in marital adjustment, and a one-unit change in family belonging caused a 0.77 increase. In other words, it appears that the change in participants' perceptions of psychological well-being and family belonging affects marital adjustment behavior.

It is understood that the participants' psychological well-being scale's general emotions and satisfaction with economic, family and individual conditions sub-dimensions significantly negatively predict their perception of marital adjustment. In other words, a one-unit change in the participants' general emotions reduces marital adjustment by 0.489, and a one-unit change in satisfaction with economic, family and individual conditions decreases by 1.073.

It is seen that the self-belonging and family belonging sub-dimensions of the participants' family belonging general scale significantly and positively predict their perceptions of marital adjustment. In other words, a one-

unit change in participants' self-belonging increases marital adjustment by 1.531, and a one-unit change in family belonging increases by 0.9.